

Recenze

Platt, Richard: Místo činu – základní průvodce kriminalistickými metodami.

Vydalo Nakladatelství SLOVART, 2005, první vydání. Z anglického Crime Scene (vyd. Dorling Kindersley, London, 2003) přeložila Jarmila Kantová. Odborná spolupráce prof. Dr. Jiří Straus, DrSc. a Mgr. Martin Fürbach. ISBN 80-7209-746-6.

Už ani nevím, co jsem hledal na internetu, když mi najednou vypadl odkaz na publikaci „Místo činu“. Netušil jsem, že něco takového vyšlo, a dokonce v češtině. Kniha o 144 stránkách za bez koruny 400 Kč mě na první pohled zaujala svojí překrásnou grafickou úpravou s velkým množstvím obrázků přímo z místa činu.

Každá dvoustrana v knize je věnována jednomu z kriminalistických témat. Autor nezabíhá do teoretických úvah, stručně a jasně vysvětluje základní problémy, vše je velmi promyšleně doplněno obrázky a dalšími odkazy. Celá publikace je logicky uspořádána. Nejdříve obsahuje kapitoly věnované práci na místě činu, dále se čtenář seznamuje se způsobem ohledání oběti a s některými metodami identifikace osob a zjišťování totožnosti. Obdobným způsobem jsou popsány metody identifikace podezřelého. V kapitole nazvané Analýza důkazů jsou popisovány metody identifikace stop, které pachatel zanechal na místě činu. Kromě místa činu čtenář navštíví i kriminalistické laboratoře, kde se seznámí s prací forensních vědců působících například v oborech kriminalistické biologie, toxikologie, fyziky a chemie, mikrostopy, balistiky, písmoznalectví či padělání peněz, ale také počítačové analýzy a dalších. Velmi užitečné pro získání celkového přehledu o praktické kriminalistice je zařazení několik příloh, jako například schéma vedoucí ke stanovení příčiny smrti, nebo přehled o převratných objevech v kriminalistice, anebo terminologický slovník. Za přílohu lze rovněž považovat popisy několika případů, které zná celý svět: Proces s O. J. Simpsonem, Kanibal z Milwaukee nebo Útok nad Lockerbie.

Nepochybuji o tom, že laická veřejnost nebo školní mládež může být touto knihou nadšená. Jsem však na rozpacích, zda-li ji mám doporučit i začínajícím policistům (pro zkušené kriminalisty má význam pouze okrajový). Pro „ano“ hovoří fakt, že kniha obsahuje řadu detailních informací o tom, jak probíhá vyšetřování zločinu v anglosaském systému práva. Ostatně, mnoho rozdílů od našeho systému tam není. Zvláště hodnotím to, že autor zdůrazňuje některé zásady, které se u nás bohužel běžně přehlížejí, jako například možnost kontaminace místa činu zasahujícími policisty. Jak už jsem naznačil, pro „ano“ hovoří i vynikající grafická úprava této knihy.

Bohužel, je zde ale také několik důvodů pro vážnou kritiku této knihy. Především, vydavatel nezvládl odbornou kriminalistickou terminologii. Vcelku kvalitní (obecný) překlad nejspíš vůbec neprošel nezbytnou odbornou korekturou. Tak se stalo, že v publikaci se vyskytují takové výrazy a vazby jako „kulky“ (myšleno střely; poznámka: snad nikdy nenaučím místní novináře po vzoru svého kamaráda Dr. Pavla Jirkovského, balistika - par excellence, aby pochopili, že kulky má jen pes, zatímco balistika se zabývá střelami), „pád letadla není rozsáhlý zločin“ (ve významu, že místo havárie letadla je rozsáhlé), „technik místa činu“ (myšleno kriminalistický technik), „kroužení po místnosti videokamerou“ (proboha jen to ne!), „snadnost měnit digitální obrázky brání jejich použití“ (to už také není pravda), „vzhled šlápot“ (v souvislosti s trasologií), „měkký materiál ... věrně zobrazuje zoubky a škrábance“ (v souvislosti s mechanoskopickými stopami), „pirátské silniční nehody“ (myšleny dopravní nehody, od kterých pachatel ujel), „prohledávání místa činu“

(namísto ohledání místa činu) atd. V celém textu publikace jsou běžně zaměňovány pojmy stopa, otisk a kontrolní otisk (což čtenáře naprosto mate například u výkladu daktyloskopie), stejně tak jako výrazy pitevna a márnice. Naznačený výčet odborných terminologických pochybení je opravdu jen příkladný. Bohužel, je jich tam až příliš mnoho, čímž publikace ztrácí na významu. Obrovská škoda!

Opravdu škoda, že redakce vydavatelství SLOVART nepožádala o korekturu překladu skutečně renomované české kriminalistické pracoviště. Kvalitní text ve spojení s výbornou grafikou a ilustracemi by z knihy udělal velice užitečnou pomůcku i pro naše policisty.

Mám za to, že co nebylo, může být u druhého vydání (bude-li o něj vydavatelství usilovat). Teprve pak bych tuto knihu s plnou odpovědností doporučil všem policistům, kteří pracují na místě činu, ale také v kriminalistické laboratoři. Musím totiž současně připustit, že na tak dobře koncipovanou publikaci u nás v současnosti nemáme.

Takto musím konstatovat se vztyčeným prstem: Studujte poznatky kolegů z Británie, ale pozor na používané výrazy. V řadě případů jsou nepřesné, zavádějící či zmatečné a nekorespondují s naší kriminalistickou praxí.

plk. JUDr. Jan Hlaváček, 9. 4.2007